

I BLOKS:

Aprites ekonomika un resursu efektivitāte: no teorētiskā pamata līdz praktiskiem risinājumiem

11.maijā tiešsaistē

levadlekcija: aprites ekonomikas pamati – resursu produktivitāte un materiālu apritīgums

22.maijā klātienē

Resursu efektivitātes un aprites ekonomika praksē: resursu plūsmu analīze un risinājumu scenāriji

II BLOKS:

Investīciju piesaiste un projektu izstrāde bioekonomikas un aprites ekonomikas attīstībai

26.maijā tiešsaistē

Finansējuma piesaiste un investīciju pamatojums

29.maijā klātienē

Finanšu plānošana un projektu sagatavošana

III BLOKS:

Normatīvais ceļvedis aprites un biomasas projektiem: no tiesiskā rāmja līdz praktiskai ieviešanai

16.jūnijā tiešsaistē

Normatīvie aspekti un atļauju izsniegšanas procedūras aprites un biomasas projektiem

18.jūnijā klātienē

Normatīvās procedūras – no idejas līdz atļaujai

IV BLOKS:

Ilgtermiņi un apritīgi iepirkumi: no tiesiskā rāmja līdz praktiskai ieviešanai

28.maijā tiešsaistē

Publiskie iepirkumi un “zaļie” kritēriji aprites risinājumiem

11.jūnijā klātienē

Zaļie publiskie iepirkumi – kritēriju un dokumentu darbnīca

V BLOKS:

Enerģētika un aprites ekonomika: pašvaldību un uzņēmējdarbības sinerģija

1.jūnijā tiešsaistē

Uzņēmējdarbības atbalsts un datu izmantošana aprites un bioenerģijas jomā

4.jūnijā klātienē

Enerģijas ražošana no biomasas un bioatkritumiem – tehnoloģijas, ieviešanas modeļi un praktiskais izvērtējums

8.jūnijā tiešsaistē

Sabiedrības iesaiste un komunikācija aprites ekonomikas un biomasas projektiem

2026.gadā maijā un jūnijā Zemgales plānošanas reģions organizē apmācību ciklu *Mācību programmas par aprites ekonomiku un uzņēmējdarbības sekmēšanu pašvaldībās klimata mērķu sasniegšanai ietvaros.*

Apmācības tiek organizētas Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.-2027.gadam 6.1.1. specifiskā atbalsta mērķa “Pārejas uz klimatneitralitāti radīto ekonomisko, sociālo un vides seku mazināšana visvairāk skartajos reģionos” 6.1.1.8. pasākuma projekta Nr. 6.1.1.8/1/24/1/001 “Pašvaldību un plānošanas reģionu speciālistu prasmju paaugstināšana klimatneitrālas ekonomikas un sociālekonomisko seku saistībā ar klimata pārmaiņām mazināšanas jautājumos” ietvaros.

Tīmekļseminārs

Sabiedrības iesaiste un komunikācija aprites ekonomikas un biomasas projektiem

8. jūnijs

plkst. 9.15 - 12.30

Seminārs tiek organizēts Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.–2027.gadam 6.1.1. specifiskā atbalsta mērķa "Pārejas uz klimatneitralitāti radīto ekonomisko, sociālo un vides seku mazināšana visvairāk skartajos reģionos" 6.1.1.8. pasākuma projekta Nr. 6.1.1.8/1/24/l/001 "Pašvaldību un plānošanas reģionu speciālistu prasmju paaugstināšana klimatneitrālas ekonomikas un sociālekonomisko seku saistībā ar klimata pārmaiņām mazināšanas jautājumos" ietvaros.

Sabiedrības iesaiste un komunikācija aprites ekonomikas un biomasas projektiem

Mūsdienu komunikācijas pamati · komunikācijas industrija · sasaiste ar datiem, tehnoloģijām un projektu riskiem

Kursa loģika: 01.06 → 04.06 → 08.06

Datums	Fokuss	Rezultāts dalībniekam
01.06.	Dati, uzņēmējdarbības atbalsts, lēmumu pamatojums	Spēja atšķirt ideju no projekta ar datiem
04.06.	Tehnoloģijas, resursi, ieviešanas modeļi	Spēja salīdzināt risinājumus un riskus
08.06.	Sabiedrības iesaiste un komunikācija	Spēja skaidrot, iesaistīt un vadīt uztveri

1. 2. 3. daļas karte

1. daļa: komunikācija kā disciplīna

Kas ir mūsdienu komunikācija, no kā tā sastāv, kā darbojas uzticēšanās, riska uztvere, līdzdalība, vēstījumi, dialogs un komunikācijas industrija.

2. daļa: sasaiste ar projektu vadību

Kā komunikācija pieslēdzas datiem, scenārijiem, tehnoloģiju izvēlei, risku disciplīnai, iesaistītajām pusēm un 90 dienu projekta sagatavošanai.

3. daļa: WtE projekta pieredze

Reāla infrastruktūras projekta gadījuma analīze: auditorijas, bažas, instrumenti, ekspertu loma, pretargumenti, mācības un atkārtojams komunikācijas modelis.

BLOKS 1

Komunikācija kā disciplīna un profesionāla prakse

No informācijas nodošanas līdz uzticības, uztveres un ietekmes vadībai

Kāpēc komunikācija ir kritiska

Attiecības

Komunikācija veido attiecības starp organizāciju un sabiedrību. Tā ietekmē uzticēšanos un projekta pieņemšanu.

Bažas un riski

Sabiedrība vērtē drošību, vidi, dzīves kvalitāti, taisnīgumu un to, vai tā tiek respektēta.

Stratēģiska funkcija

Laicīga un caurspīdīga komunikācija mazina baumas, veido izpratni un palīdz uzturēt dialogu.

Komunikācija nav tikai informācijas nodošana

Nepietiek ar faktu

Fakts var būt pareizs, bet netikt pieņemts, ja cilvēks neuzticas avotam vai nesaprot, ko tas nozīmē viņam.

Svarīga ir nozīme

Komunikācijas uzdevums ir radīt kopīgu izpratni: kas notiek, kāpēc, kā tas ietekmē un kā cilvēki var iesaistīties.

Jābūt reakcijai

Mūsdienu komunikācija nav paziņojums. Tā ir atgriezeniskās saites vadība un pielāgošanās saņemtajai reakcijai.

Kas ir mūsdienu komunikācija

Divvirzienu process

Svarīgi ir gan runāt, gan klausīties, gan mainīt komunikāciju pēc saņemtās reakcijas.

Uzticība un atklātība

Sabiedrība bieži augstāk vērtē godīgu nenoteiktības atzīšanu nekā pārlietu vienkāršotu pārlicību.

Uzticams centrs

Organizācijai jāspēj kļūt par vietu, kur cilvēki var saņemt skaidrojumus un atbildes.

Vecā un mūsdienu komunikācijas loģika

Vecā pieeja	Mūsdienu pieeja
Mēs publicējam informāciju	Mēs veidojam dialogu
Viens vēstījums visiem	Segmentēti vēstījumi dažādām auditorijām
Kontrolēta informācijas plūsma	Daļēji nekontrolējama informācijas vide
Fakts pats pārlicina	Uzticams avots palīdz faktam tikt sadzirdētam
Reakcija pēc problēmas	Agrīna uztveres un risku vadība

Kas ietekmē komunikāciju mūsdienās

Informācijas pārbagātība

Cilvēkiem ir uzmanības deficīts. Jārunā skaidri, īsi un atkārtoti.

Uzticības samazināšanās

Cilvēki vērtē ne tikai informāciju, bet arī avota motīvus un reputāciju.

Sociālo tīklu ātrums

Emocijas, interpretācijas un konflikti izplatās ātrāk nekā garš tehnisks skaidrojums.

Informācijas vakuums nekad nepaliek tukšs

- Ja organizācija nerunā skaidri, runā citi.
- Ja nav atbildes, rodas aizdomas.
- Ja nav skaidru vēstījumu, rodas konkurējoši naratīvi.
- Ja tehniska informācija nav iztulkota cilvēku valodā, tā kļūst par aizsardzības materiālu, nevis skaidrojumu.

Praktiskā sekas

Komunikācijas kavēšanās bieži nerada problēmu no nulles, bet padara jau esošās bažas publiskas, emocionālas un politiski izmantojamas.

Auditorijas un ietekmes puses nav viens un tas pats

Auditorija

Cilvēku grupa, kurai adresēts konkrēts vēstījums. Auditorija var būt tieši vai netieši ietekmēta, profesionāla vai plaša sabiedrība.

Ietekmes puses

Visas puses, kuras var ietekmēt projektu vai kuras projekts ietekmē: iedzīvotāji, mediji, politiķi, institūcijas, aktīvisti, uzņēmēji.

Auditorijas segmentēšana palielina precizitāti

Kritērijs	Praktisks piemērs
Tieša ietekme	iedzīvotāji objekta tuvumā
Ietekmes spēja	politiķi, mediji, aktivisti, apkaimes grupu administratori
Motivācija	drošība, īpašuma vērtība, vide, izmaksas, taisnīgums
Uzticības avots	eksperti, ārsti, skolotāji, vietējie līderi
Attieksme	atbalsta, neitrāli, skeptiski, aktīvi pret

Riska uztvere: eksperts un sabiedrība neredz risku vienādi

Eksperts

Risks = varbūtība × sekas. Fokuss uz mērījumiem, robežvērtībām, normatīviem un tehnoloģijas drošību.

Sabiedrība

Risks = emocijas + uzticēšanās + taisnīgums + kontroles sajūta. Pat zems objektīvais risks var radīt augstas bažas.

Komunikācijas uzdevums

Nevis izsmiet bažas, bet skaidrot faktus tā, lai cilvēki saprot ietekmi uz savu dzīvi.

Kas palielina sabiedrības riska uztveri

Piespiedu risks

cilvēks nav pats izvēlējis
risku

Nepazīstams risks

tehnoloģija vai process
šķiet nesaprotams

Kontroles trūkums

cilvēks nejūt, ka var
ietekmēt situāciju

Zema uzticība

avotam netic neatkarīgi no
datiem

Taisnīguma sajūta

slogs vietējiem, ieguvumi
citiem

Uzticēšanās un sociālā licence

Kompetence

Vai organizācija un tās eksperti demonstrē profesionālu spēju saprast, vadīt un izskaidrot projektu?

Godīgums

Vai tiek pateikts būtiskais, arī neērtie jautājumi, riski un nenoteiktība?

Empātija

Vai cilvēku bažas tiek uztvertas kā reālas, nevis kā nezināšana vai traucēklis?

Juridiskā atļauja nav sociālā licence

Juridiskā atļauja	Sociālā licence
Formālas tiesības virzīt projektu	Praktiska sabiedrības pieņemšana vai kontrolējama pretestība
Balstīta procedūrās un normatīvos	Balstīta uzticībā, dialogā un attiecībās
Var pastāvēt bez sabiedrības atbalsta	Nevar pastāvēt bez attiecībām ar ietekmes pusēm
Dod tiesības rīkoties	Dod iespēju rīkoties bez pastāvīgas eskalācijas

Līdzdalības līmeņi

Lielākā kļūda: saukt informēšanu par iesaisti.

Vēstījuma veidošana: 3–3–3 princips

3 galvenās ziņas

Kas ir trīs lietas, kuras auditorijai noteikti jāatceras?

3 pamatojumi

Katru galveno ziņu pamato ar trīs skaidriem argumentiem.

3 pierādījumi

Katram pamatojumam pievieno piemēru, faktu, datu punktu vai salīdzinājumu.

Vēstījuma kvalitātes tests

- Vai vēstījumu var pateikt vienā minūtē?
- Vai to saprot cilvēks bez tehniskās izglītības?
- Vai tas atbild uz jautājumu “ko tas nozīmē man”?
- Vai tam ir pierādījumi?
- Vai visi projekta pārstāvji to saka vienādi?

Stingrais secinājums

Ja vēstījumu nevar pateikt vienkārši, tas vēl nav skaidrs pašai komandai.

Dialoga organizēšana

Uzklausīšana

Dialogs sākas ar aktīvu jautājumu, bažu un iebildumu savākšanu.

Atbildes

Atbildes nedrīkst palikt mutiskas un fragmentētas; vajadzīgs Q&A un publisks skaidrojums.

Atgriezeniskā saite

Jāparāda, ko sabiedrības jautājumi mainīja vai kāpēc tie nemainīja lēmumu.

Dialoga kanāli: ne tikai publiska sapulce

Kanāls	Funkcija
Tikšanās / darba grupas	klātienas uzticība un detalizēta saruna
Mājaslapa	oficiālais informācijas centrs
Sociālie mediji	reakcijas, jautājumi, ātra eskalācija
E-pasts / vēstkopas	strukturēta tieša komunikācija
Jautājumu un atbilžu reģistrs	uzticības un konsekvences instruments
Ekspertu skaidrojumi	ticamība sarežģītām tēmām

BLOKS 2

Komunikācijas industrija un profesionālie spēlētāji

Kas ko dara, kurš vajadzīgs kurā situācijā un ko faktiski pērk klients

Komunikācija kā profesionāla industrija

Ko cilvēki bieži domā	Kas tas ir praksē
“Uzrakstīt tekstu”	izveidot vēstījumu sistēmu
“Ielikt Facebook postu”	vadīt digitālo uztveri un reakcijas
“Uztaisīt PR”	strādāt ar reputāciju un mediju interpretāciju
“Nopirkt reklāmu”	sasniegt konkrētu auditoriju ar izmērāmu rezultātu
“Pasaukt influenceru”	izmantot uzticības pārnesi
“Uztaisīt aptauju”	izmērīt attieksmi, bailes, uzticību un atbalstu

Komunikācijas industrijas karte

Spēlētājs	Ko dara
Komunikācijas stratēģis	mērķi, auditorijas, vēstījumi, riski, kanāli
PR aģentūra	mediji, reputācija, preses materiāli, intervijas
Krīzes komunikācijas konsultants	runas līnija, Q&A, eskalācijas kontrole
Digitālā mārketinga aģentūra	Google, Meta, YouTube, LinkedIn, SEO, analitika
Sociālo mediju komanda	saturs, komentāri, reakcijas, kopienas
Sabiedriskās domas pētnieki	aptaujas, fokusa grupas, attieksmes segmentācija
Influenceri / viedokļu līderi	uzticības pārnese specifiskām auditorijām
Moderatori / fasilitatori	publisko diskusiju un konfliktu strukturēšana

Komunikācijas biznesa vērtību ķēde

Diagnostika

auditorijas, riski,
attieksme

Stratēģija

mērķi, vēstījumi,
kanāli

Saturs

teksti, vizuāli,
video, Q&A

Izplatīšana

mediji, reklāmas,
sociālie tīkli

Dialogs

jautājumi, atbildes,
tikšanās

Monitorings

mediji, sentimenta
analīze

Korekcija

taktikas
pielāgošana

Mērišana

izpratne, uzticība,
atbalsts

Stratēģi, PR un krīzes komunikācija

Komunikācijas stratēģis

Definē mērķi, auditorijas, vēstījumus, riskus, runātājus, kanālus un secību. Vajadzīgs sarežģītos, jūtīgos vai politiski riskantos projektos.

PR aģentūra

Strādā ar medijiem, reputāciju, preses relizēm, intervijām, mediju jautājumiem un publisko redzamību. PR nav tas pats, kas reklāma.

Krīzes komunikācija

Vajadzīga konflikta, negadījuma, protesta, negatīvas kampaņas vai sociālo tīklu eskalācijas brīdī. Mērķis: fakti, vienota runas līnija, ātra skaidrība.

Digitālais mārketingis: sasniedzamība un mērīšana

Ko dara

Google Ads, Meta reklāmas, YouTube, LinkedIn, SEO, mājaslapas analītika, remarketing, auditoriju segmentēšana.

Ko mēra

Reach, impressions, CTR, CPC, engagement, conversion, sentiment, auditorijas reakciju dinamiku.

Robeža

Digitālā reklāma dod sasniedzamību. Tā pati par sevi nedod uzticību, ja vēstījums ir vājš vai avots nav uzticams.

Sociālie mediji: platformām ir atšķirīgas funkcijas

Platforma	Komunikācijas funkcija
Facebook	vietējās kopienas, diskusijas, konflikti, apkaimes grupas
LinkedIn	profesionālā un institucionālā reputācija
Instagram	vizuāla uztvere, dzīvesstils, cilvēcisks tēls
TikTok	ātra uzmanība, vienkāršoti vēstījumi, jaunāka auditorija
YouTube	garāks skaidrojošs video saturs
X / Twitter	politiska, mediju un ekspertu vide
Mājaslapa	oficiālais informācijas centrs un pierādījumu bibliotēka

Influenceri, TikTok viedokļu līderi un mikrolīderi

Tips	Raksturojums un risks
Slavenības / makro influenceri	liela sasniedzamība, zemāka specializācija, komerciāls iespaids
Mikro influenceri	mazāka, bet uzticamāka auditorija konkrētā nišā
Nišas eksperti	augsta ticamība, ja spēj runāt saprotami
Vietējie līderi	reāla uzticība konkrētā teritorijā
TikTok skaidrotāji	spēj vienkāršot tēmu, bet augsts pārvienkāršošanas risks
Aktīvistu	var mobilizēt gan pretestību, gan atbalstu
Neformālie kopienu līderi	nav slaveni, bet vietējie viņos ieklausās

Sabiedriskās domas pētņieki: SKDS tipa funkcija

Ko dara

Aptaujas, fokusa grupas, kvalitatīvās intervijas, attieksmes segmentācija, reputācijas un uzticības mērījumi.

Ko noskaidro

Atpazīstamību, galvenās bažas, uzticības avotus, iebildumus, atbalsta / pretestības segmentus.

Kāpēc vajag

Bez mērījumiem komunikācija kļūst par vadības minējumu un risku sajaukumu.

Eksperti, moderatori un kopienu līderi

Eksperti

Inženieri, vides speciālisti, ārsti, enerģētiķi, ekonomisti, pētnieki. Dod ticamību sarežģītām tēmām, ja spēj runāt saprotami.

Moderatori

Vada publiskās diskusijas, nodala jautājumus no apgalvojumiem, strukturē konfliktu un palīdz to dokumentēt.

Kopienu līderi

Vietējie uzņēmēji, skolu direktori, ārsti, biedrību vadītāji, aktīvi iedzīvotāji. Dažreiz viņiem uzticas vairāk nekā oficiālām amatpersonām.

Kurš spēlētājs vajadzīgs kurā situācijā

Situācija	Vajadzīgais spēlētājs
Nav skaidrs galvenais vēstījums	komunikācijas stratēģis
Negatīvi raksti medijos	PR / krīzes komunikācija
Sabiedrība neuzticas projektam	stakeholderu un dialoga speciālists
Nav zināms, ko cilvēki domā	sabiedriskās domas pētnieki
Vajag sasniegt konkrētu auditoriju	digitālā mārketinga aģentūra
Publiskā sapulce var būt konfliktējoša	moderators / fasilitators
Sarežģītu tehnoloģiju nesaprot	eksperts + vizuālais skaidrotājs
Vajag vietējo uzticību	kopienų līderi un vietējie autoritātes avoti

BLOKS 3

Tipiskie komunikācijas riski

Riski, kas komunikāciju pārvērš par projekta izmaksu, termiņu un reputācijas problēmu

RISKS: uzticēšanās zudums sākumā

Kā rodas

Sabiedrība uzzina par projektu novēloti un rodas izslēgšanas sajūta.

Sekas

Vēlāk sniegta informācija tiek uztverta kā aizstāvība, nevis kā atklāts skaidrojums.

Mazināšana

Komunikācija jā sāk pirms projekta definēšanas vai vismaz pirms publiska konflikta.

RISKS: NIMBY efekts

Būtība

Cilvēki var atbalstīt ideju principā, bet iebilst pret realizāciju savā tuvumā.

Jautājumi

Veselība, vide, īpašuma vērtība, kontrole, taisnīgums un ieguvumu sadale.

Mazināšana

Skaidrot vietas izvēli, alternatīvas, sloga/ieguvumu sadalījumu un vietējās garantijas.

RISKS: NIMBY efekts

"NIMBY" - Not in My Back Yard.

NIMBY ļaudis būtībā iebilst pret jebkuru projektu, kuru viņi nevēlas savas apkārtnes tuvumā.

"BANANA" - Build Absolutely Nothing Anywhere Near Anyone.

Šie ļaudis pārsniedz to, ko NIMBY ļaudis aicina, un iebilst pret jebkuru ēku.

"CAVE" - Citizens Against Virtually Everything.

Iedzīvotāji iebilst pilnīgi pret visu. Šis ir visaptverošs termins, lai aprakstītu ne tikai visus NIMBY un BANANA ļaudis, bet arī visus, kas iebilst pret visu pārējo.

RISKS: sociālās licences trūkums

Problēma

**Var būt juridiskas atļaujas,
bet nav sabiedriskas
pieņemšanas.**

Sekas

Protesti, politisks spiediens,
tiesvedības, reputācijas
zaudējums un kavēšanās.

Mazināšana

Aktīva iesaiste, dialogs,
sabiedrības ieguvumu
demonstrēšana un atklāta risku
vadība.

RISKS: komunikācija tikai par tehnoloģiju

Tehniskais slazds

Emisijas, filtri un jaudas rādītāji ir vajadzīgi, bet tie neatbild uz visiem cilvēku jautājumiem.

Plašāks skatījums

Sabiedrība prasa skaidrojumu par dzīves kvalitāti, vidi, nākotni, taisnīgumu un vietējo ieguvumu.

Pareizā reakcija

Skaidrot ne tikai “kā strādā iekārta”, bet “kāpēc projekts vajadzīgs un ko tas maina”.

RISKS: formāla sabiedrības iesaiste

Kā izskatās

Apspriešana notiek tikai procedūras dēļ, bet galvenie lēmumi jau izskatās pieņemti.

Sekas

Cilvēki jūt, ka viņu viedoklis neko nemaina. Uzticība krītas, juridiska apstrīdēšana kļūst ticamāka.

Mazināšana

Agrīna iesaiste, skaidras robežas un publisks skaidrojums, kā viedokļi izmantoti.

Komunikācijas prasmju praktiskais rāmis

Mērķis

Definē komunikācijas galveno vēstījumu vai sagaidāmo rezultātu.

Rezultāta aina

Apraksti, kā vēlamais rezultāts izskatās praksē.

Plāns

Nosauc soļus, kas vajadzīgi, lai rezultāts notiktu.

Loma

Pasaki, kā cilvēki konkrēti palīdz īstenot plānu.

5 biežākās komunikācijas kļūdas

Kļūda	Sekas
Aktīvi neklausīties	cilvēki jūtas ignorēti un mazsvarīgi
Pārslogot ar informāciju	auditorija zaudē fokusu un sāk kļūdīties
Būt nekonsekventam	tiek grauta uzticība
Runāt pāri citiem	samazinās līdzdalība un idejas netiek sadzirdētas
Izvairīties no grūtām sarunām	neskaidrība pārvēršas dārgās kļūdās

6 veidi, kā pacelt komunikācijas līmeni

Plāno iepriekš

nepaļaujies uz improvizāciju

Uzdod atvērtus jautājumus

neapstājies pie jā/nē

Apstiprini rakstiski

nepieņem, ka visi saprata vienādi

Iesaisti visus

neatstāj ārpus loka vajadzīgos cilvēkus

Dod regulāru atgriezenisko saiti

negaidi līdz saruna kļūst grūtāka

Rādi, ne tikai stāsti

izmanto piemērus, ne tikai faktus

Komunikācija starp cilvēku un tehnoloģiju

Zīmes un saskarne

Arī zīmes, ikonas, formas un lietotāja ceļš ir komunikācija. Neskaidra saskarne rada kļūdas.

AI komunikācija

Mākslīgais intelekts pastiprina formulējuma kvalitāti: slikts uzdevums rada sliktu rezultātu ātrāk un lielākā mērogā.

Profesionāla prasība

Tehnoloģija neatceļ komunikācijas principus. Tā padara skaidrību, kontekstu un atgriezenisko saiti vēl svarīgāku.

**No thanks,
I use AI**

1. daļas galvenā atziņa

Komunikācija nav “pēc tam”.

Tā ir uzticēšanās, riska uztveres, auditoriju, vēstījumu, dialoga un profesionālu spēlētāju vadības sistēma.

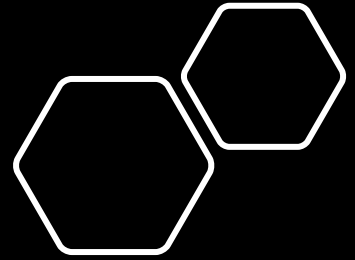
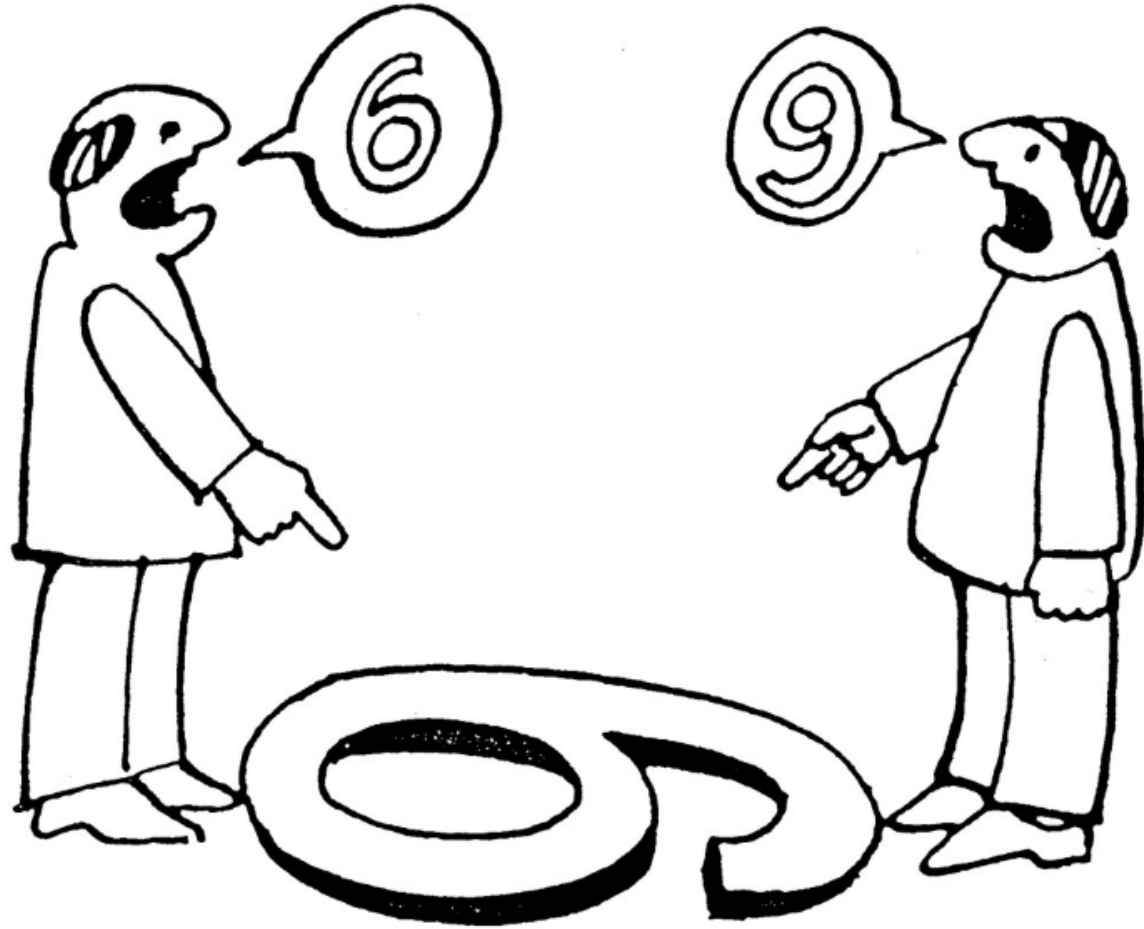
Ja sistēma nav vadīta, to sāk vadīt baumas, konflikts, politiska interpretācija vai pretinieku naratīvs.

BLOKS 4

Sasaiste ar iepriekšējiem tematiem

Kā dati, tehnoloģijas, riski un projekta vadība pārvēršas komunikācijas uzdevumā

No datiem un tehnoloģijām uz pieņemšanu

01.06. Dati

Resursi, patērētāji, loģistika, izmaksas, scenāriji un finanšu loģika palīdz pierādīt projekta nepieciešamību.

04.06. Tehnoloģijas

Resursa kvalitāte, tehnoloģiju filtrs, biogāze, biomasas, kompostēšana, WtE un ieviešanas modeļi.

08.06. Komunikācija

Dati un tehnoloģijas kļūst par sabiedrībai saprotamu stāstu, risku skaidrojumu un līdzdalības procesu.

E = Q × A: pieņemšana ir projekta efektivitātes daļa

$$E = Q \times A$$

Q: risinājuma kvalitāte

tehnoloģija, dati,
finanses, līgumi, riski,
ieviešana

A: pieņemšana

iedzīvotāji, vadība,
operatori, komitejas,
uzņēmēji, institūcijas

Ja A = 0, labs tehniskais risinājums praksē nestrādā.

Šī formula no iepriekšējās prezentācijas kļūst par komunikācijas loģikas centru.

Četras datu tabulas kļūst par četriem komunikācijas vēstījumiem

Datu tabula	Komunikācijas jautājums
Resurss	Kas rodas, kur, cik daudz un kāpēc tas vispār ir problēma vai iespēja?
Patērētājs	Kam būs praktisks ieguvums no enerģijas, materiāla vai pakalpojuma?
Loģistika	Kā resursu savienos ar risinājumu bez nepamatota transporta un izmaksām?
Izmaksas	Ko maksājam šodien, ko varam aizstāt un kāds ir risks, ja neko nedarām?

Tehnoloģiju izvēle ir arī skaidrojuma izvēle

Tehnoloģija	Ko sabiedrībai vajadzēs saprast
Kompostēšana	smakas, loģistika, vieta, kvalitātes kontrole, gala produkta izmantošana
Biogāze	bioatkritumu stabilitāte, digestāts, smakas, drošība, enerģijas izmantošana
Biomasa siltumam	kurināmā kvalitāte, emisijas, piegāžu stabilitāte, siltuma cena
WtE / reģenerācija	atkritumu hierarhija, emisijas, monitorings, vietas izvēle, vietējais ieguvums

Riska matrica jāpapildina ar komunikācijas risku

Projekta fāze	Komunikācijas risks
Attīstība	sabiedrība uzzina par vēlu; nav skaidrs, kas jau izlemts
Atļaujas / IVN	formāla iesaiste tiek uztverta kā imitācija
Iepirkums / būvniecība	izmaksu un termiņu izmaiņas kļūst par reputācijas jautājumu
Pieņemšana	testi, mērījumi un garantijas nav izskaidrotas saprotamā valodā
Ekspluatācija	incidenti, smakas, troksnis vai monitoringa dati netiek ātri skaidroti

ARMI: iesaistītās puses kā komunikācijas uzdevums

A — Approval

kas apstiprina vai bloķē lēmumu

R — Resource

kas dod ekspertīzi, datus, ietekmi vai resursus

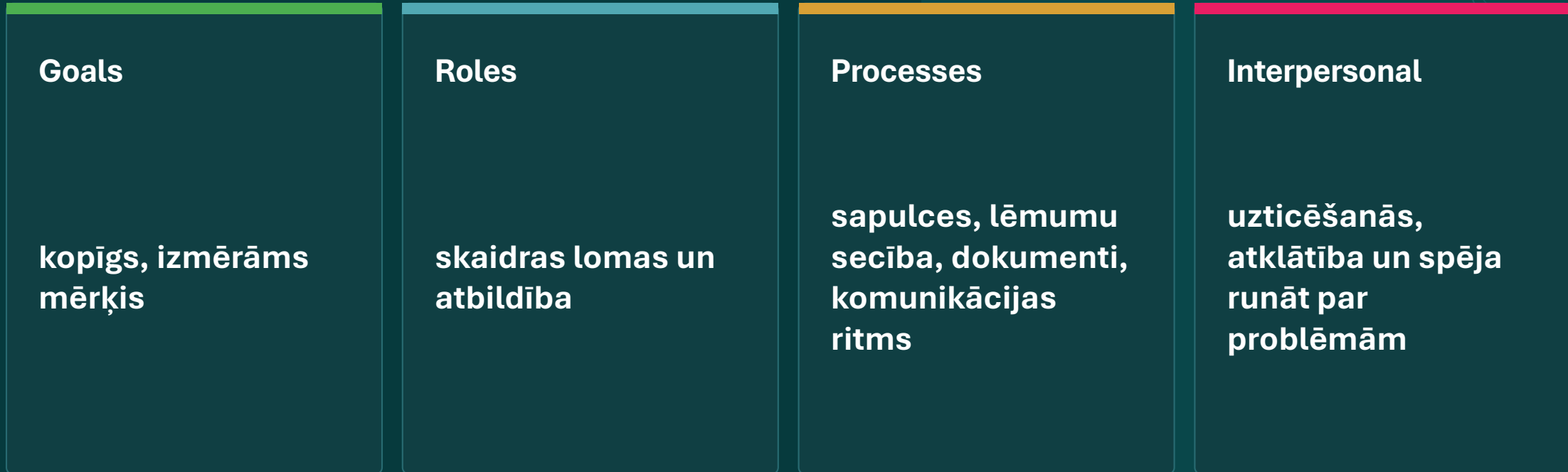
M — Member

kas piedalās projekta komandā un ikdienas darbā

I — Interested

kas jāinformē vai jāiesaista, lai nerastos vakuums

GRPI: iekšējā komunikācija pirms ārējās komunikācijas

Ārējā komunikācija izjūk, ja iekšējā komandā nav vienotas izpratnes.

Komunikācijas plāna minimums projektam

Elements	Jautājums
Auditorija	kam jāzina?
Mērķis	ko gribam panākt?
Ziņa	kas tieši jāpasaka?
Pierādījumi	ar ko to pamatojam?
Kanāls	kur to sakām?
Laiks	kad un cik bieži?
Atbildīgais	kurš runā?
Reakcija	kā mērām, vai saprata?

90 dienu komunikācijas gatavības ceļš

0–30 dienas

auditoriju un ietekmes pušu karte; jautājumu sākotnējais saraksts; dati un projekta definīcija; iekšējā runas līnija

30–60 dienas

vēstījumi; 3–3–3; Q&A; riska skaidrojums; kanālu plāns; sākotnējie dialoga kanāli

3 galvenās ziņas

Kas ir trīs lietas, kuras auditorijai obligāti jāsaprot vai jāatceras.

3 pamatojumi katrai ziņai

Kāpēc šī ziņa ir patiesa, svarīga vai pamatota.

3 pierādījumi / piemēri katram pamatojumam

Dati, fakti, salīdzinājumi, piemēri, ekspertu atzinumi vai vizualizācijas.

60–90 dienas

sabiedrības jautājumu apkopojums; pielāgota komunikācija; lēmums turpināt, pārveidot vai apturēt komunikācijas / projekta pieeju

2. daļas galvenā atziņa

Dati un tehnoloģijas kļūst vērtīgi tikai tad, ja tos var pārvērst saprotamā lēmumā.

Komunikācija sasaista projekta kvalitāti ar pieņemšanu: dati dod pierādījumus, tehnoloģija dod risinājumu, bet uzticēšanās un dialogs dod iespēju to īstenot.

Nākamais solis: šo sistēmu pārbaudīt ar konkrēta projekta pieredzi.

BLOKS 5

WtE projekta komunikācijas pieredze

Reāla infrastruktūras projekta gadījuma analīze: no tehniskā pamatojuma līdz sabiedriskai uztverei, riskiem un mācībām.

CASE STUDY

No teorijas uz projekta pieredzi

1

Konteksts

Kas bija projekts un kāpēc komunikācija kļuva par kritisku riska faktoru.

2

Auditorijas un bažas

Kādas grupas bija svarīgas un kādi jautājumi noteica dialoga saturu.

3

Instrumenti

Kādi formāti tika izmantoti: IVN, darba grupas, tikšanās, eksperti, digitālie materiāli.

4

Mācības

Kas nostrādāja, kas jāuzlabo un kādu modeli var izmantot nākamajos projektos.

Īss projekta konteksts pirms komunikācijas analīzes

Kas tiek plānots

Koģenerācijas iekārta siltumenerģijas un elektroenerģijas ražošanai, izmantojot no atkritumiem iegūtu kurināmo un potenciāli arī biomasu.

Kur

Ropažu novads, Dreiliņu / Stopiņu pagasta industriālās teritorijas konteksts; saikne ar Rīgas siltumapgādes un elektroapgādes infrastruktūru.

Kādā stadijā

IVN process, sabiedriskās apspriešanas, pašvaldības lēmumu vide un sabiedrības iesaiste.

Kāpēc jutīgi

Atkritumi, dedzināšana, emisijas, veselība, transports un NĪ vērtība.

Komunikācijas fokuss: tehnisks projekts kļūst par sabiedriskās uzticēšanās projektu.

Problēma nebija viens risks, bet vairāku risku summa

Tehnoloģija

WtE Latvijā nav pašsaprotams risinājums; jāskaidro process, robežvērtības un kontrole.

Vide un veselība

Emisijas, smakas, troksnis un avāriju riski ātri kļūst par dominējošo tematu.

Vieta

Lokālais konteksts un tuvējās apkaimes uztvere nosaka dialoga toni.

Politika

Pašvaldības lēmumi, publiskais spiediens un vēlēšanu cikli palielina risku.

Uzticība

Sabiedrība sāk ar jautājumu: “kāpēc mums tam ticēt?”

Secinājums: komunikācija jāplāno kā projekta riska vadība, nevis kā informatīva kampaņa.

Projekts nesākās informatīvā vakuumā

Sabiedrības sākotnējā uztvere

Dedzinātava”, “piesārņojums”, “veselības risks”, “īpašuma vērtības kritums”. Šie vārdi bija emocionāli spēcīgāki par tehnisko aprakstu.

Projekta puses sākotnējais fokuss

Enerģija, atkritumu noglabāšanas samazinājums, investīcijas, regulējums, kontrole un Eiropas pieredze.

Galvenais konflikts

Racionālais projekta pamatojums saskārās ar individuālu riska uztveri: “ko tas nozīmēs man un manai ģimenei?”

Mācība: nevar sākt tikai ar ieguvumiem, ja auditorija vēl nav pārliecināta par drošību.

Viena “sabiedrība” faktiski ir vairākas auditorijas

Auditorija	Galvenā interese / bažas	Nepieciešamā komunikācija
Tuvējie iedzīvotāji	Veselība, īpašuma vērtība, smakas, transports	Regulāra, praktiska, saprotama
Pašvaldība	Tiesiskums, politiskais risks, teritorijas attīstība	Juridiska un plānošanas argumentācija
Eksperti	Dati, metodoloģija, tehnoloģijas	Detalizēta tehniskā informācija
Mediji	Konflikts, aktualitāte, sabiedrības reakcija	Īsi, pārbaudāmi vēstījumi
NVO un aktīvisti	Vides principi un atkritumu politika	Avotos balstīta diskusija
Plašāka sabiedrība	Vai projekts valstij ir vajadzīgs	Konteksts par atkritumiem un enerģētiku

Komunikācijas saturs jāveido ap sabiedrības jautājumiem

Veselība un gaisa kvalitāte

Dioksīni, furāni, smagie metāli

Smakas un troksnis

Transporta plūsma

Nekustamo īpašumu vērtība

Atkritumu imports

Ietekme uz pārstrādi

Līdzdalības īstums

Solījumu izpilde pēc akcepta

Praktiskais princips: bažas nav traucēklis — tās ir projekta komunikācijas darba uzdevums.

Komunikācija nebija viens pasākums, bet instrumentu sistēma

Formālie instrumenti	Dialoga formāti	Satura un uzticības instrumenti
IVN sabiedriskās apspriešanas	Iedzīvotāju tikšanās	Projekta mājaslapa un Q&A
Pašvaldības sēdes un komitejas	Sadarbības padome un darba grupas	Ekspertu skaidrojumi
Dokumenti un atzinumi	Atbildes uz iedzīvotāju jautājumiem	Vizualizācijas un ieguvumu modelis
Normatīvā procesa skaidrošana	Individuālas sarunas ar iesaistītajiem	Veselības, NĪ un vides tēmu materiāli

Strukturēta līdzdalība kā konflikta vadības instruments

Ko tā deva

Iespēju par sarežģītu tēmu runāt strukturēti: pa darba grupām, ar ekspertiem, NVO, institūcijām un nozares pārstāvjiem.

Kāpēc tas bija svarīgi

Palīdzēja identificēt jautājumus, kurus sabiedrība un eksperti uztver kā kritiskus, nevis tikai tos, ko projekta puse grib skaidrot.

Robežas

Šāds formāts pats par sevi negarantē piekrišanu. Tas rada struktūru dialogam un fiksē jautājumus tālākai apstrādei.

Mācība

Sarežģītos projektos komunikācijai vajag institucionālu formu, ne tikai relīzes.

Vieta, kur tehniskā informācija sastopas ar emocijām

Ko parāda tikšanās

Dokumenti neparāda visu: emocijas, neuzticību, lokālo pieredzi, sociālo dinamiku un jautājumu atkārtosanos.

Kāpēc ar faktiem nepietiek

Tehniski pareiza atbilde var netikt pieņemta, ja tā izklausās aizsargājoša vai nepietiekami cilvēciski formulēta.

Kāds ir mērķis

Nevis “uzvarēt argumentā”, bet noturēt dialogu, atkārtoti skaidrot un mazināt neskaidrību.

Galvenā prasme: atbildēt uz jautājumu saturu un vienlaikus atzīt jautājuma emocionālo nozīmi.

Dažos jautājumos uzņēmuma balss viena pati nav pietiekama

Veselība

neatkarīgi medicīnas un sabiedrības veselības eksperti

Vides ietekme

IVN izstrādātāju, monitoringa un emisiju speciālistu skaidrojums

Nekustamais īpašums

ārējs tirgus un ietekmes novērtējums

Tehnoloģijas

skaidrotāji ar starptautisku pieredzi

Sabiedriskā doma

mērījumi, aptaujas, nevis pieņēmumi

Eksperts neaizvieto uzticēšanos, bet var samazināt uzticēšanās plaisu.

Jāstrādā arī ar opozīcijas naratīviem

Problēma

Pretinieku vēstījumi bieži ir īsāki, emocionālāki un vieglāk atkārtojami nekā projekta tehniskie skaidrojumi.

Risks

Ja projekta puse reaģē vēlu, pretējā puse pirmā definē rāmi: “dedzinātava”, “drauds”, “necaurspīdīgums”.

Labāks rāmis

Bažas → ko zinām → kā kontrolēsim → kā sabiedrība to varēs pārbaudīt.

Svarīgi: “fakti pret mītiem” nedrīkst izklausīties kā iedzīvotāju bažu noniecināšana.

Elementi, kas palīdzēja mazināt neskaidrību

Projekta vizualizācijas un konkrēta vietas attīstības aina

Darba grupu un sadarbības padomes formāts

IVN procesa un monitoringa skaidrošana

Vietējās kopienas ieguvumu piedāvājums

Ekspertu piesaiste veselības, vides un tehnoloģiju jautājumos

Atbilžu strukturēšana pēc bažu tēmām

Eiropas pieredzes un salīdzinājumu izmantošana

Gatavība turpināt sarunu ārpus formālajām procedūrām

Gadījuma analīzei jāparāda arī vājās vietas

Daļa komunikācijas sākumā bija pārāk tehniska

“Reģenerācija” nebija intuitīvi saprotams jēdziens

Pretinieku naratīvi bija emocionāli spēcīgāki

Komunikācija bija jāuzsāk vēl agrāk

leguvumu vēstījumi reizēm nāca pirms drošības bažu pilnīgas izrunāšanas

Projekta mērogs radīja informācijas pārslodzi

Dokumentu publicēšana pati par sevi vēl nav sapratne

Jābūt vēl skaidrākai auditoriju segmentācijai

Ropažu pieredze kā praktisks kontrolesaraksts

Princips	Ko tas nozīmē praksē
Sākt agrāk	Komunikācija jāsāk pirms konflikts publiski nostiprinās.
Runāt par riskiem	Pirmā saruna nedrīkst būt tikai par ieguvumiem.
Segmentēt auditorijas	Iedzīvotājs, pašvaldība, eksperts un medijs nav viena auditorija.
Izturēties pret bažām kā datiem	Vietējās bažas palīdz saprast projekta riska uztveri.
Iesaistīt ekspertus laikus	Eksperti nav krīzes dekorācija, bet uzticības infrastruktūra.
Pārbaudāmība	Dati, monitorings, solījumi, atbildīgie un termiņi.

Kā rīkoties līdzīgā projektā

01

Faktu bāze

02

Auditoriju karte

03

Bažu karte

04

Vēstījumu hierarhija

05

Q&A sistēma

06

Ekspertu piesaiste

07

Dialoga formāti

08

Uztveres mērījumi

09

Pielāgošana

10

Solījumu uzraudzība

No vienreizējas prezentācijas uz nepārtrauktu uzticēšanās pārvaldību.

Komunikācija nav dekorācija

Sarežģītā infrastruktūras projektā komunikācija ir projekta riska vadības instruments.

Projekta pieredze rāda

Sabiedrības iesaiste nav tikai juridiska procedūra. Tā ir praktiska uzticēšanās pārvaldība: ja sabiedrība nesaprot projektu, netic tā drošībai vai neredz savu lomu procesā, tehniskais pamatojums pats par sevi nav pietiekams projekta virzībai.

Pāreja uz jautājumiem un diskusiju

Paldies!